ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 20.11.2007
COM(2007) 722 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Προετοιμασία για το Check up της μεταρρύθμισης της ΚΑΠ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Προετοιμασία για το Check up της μεταρρύθμισης της ΚΑΠ

1. Η ΚΟΙΝΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΗΜΕΡΑ

1.1. Μία ριζικά αναμορφωμένη και αποτελεσματικότερη πολιτική

Στη διάρκεια της τελευταίας 15ετίας, η κοινή αγροτική πολιτική (ΚΑΠ) άλλαξε ριζικά ανταποκρινόμενη στις πιέσεις που δέχθηκε από την ευρωπαϊκή κοινωνία και την εξελισσόμενη οικονομία της. Οι μεταρρυθμίσεις του 2003/2004 σηματοδότησαν μία νέα φάση στη διαδικασία αυτή, με τη θέσπιση των αποσυνδεδεμένων άμεσων ενισχύσεων στο πλαίσιο του καθεστώτος ενιαίας ενίσχυσης (ΚΕΕ) στους περισσότερους τομείς του πρώτου πυλώνα της ΚΑΠ και την ενίσχυση της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη (ΑΑ), δεύτερο πυλώνα της ΚΑΠ. Η πορεία αυτή, συνεχίστηκε με μεταρρυθμίσεις στους τομείς της ζάχαρης (2006) και των οπωροκηπευτικών (2007), αλλά και με τις υπό εξέλιξη νομοθετικές προτάσεις για τη μεταρρύθμιση του αμπελοοινικού τομέα.

Η στήριξη των παραγωγών έχει πλέον αποσυνδεθεί σε μεγάλο βαθμό από τις αποφάσεις σχετικά με την παραγωγή. Έτσι οι γεωργοί της ΕΕ μπορούν να αποφασίζουν βάσει των μηνυμάτων που δέχονται από την αγορά, να προσαρμόζονται στις μεταβολές του οικονομικού τους περιβάλλοντος βάσει του δυναμικού της εκμετάλλευσής τους και των προτιμήσεών τους και να συμβάλλουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του γεωργικού τομέα.

Συνεπώς, η μεταρρύθμιση της ΚΑΠ πέτυχε τους στόχους της, θέτοντας τέρμα στη στήριξη της παραγωγής η οποία εθεωρείτο ευρέως μία από τις αιτίες του προβλήματος των πλεονασμάτων που αντιμετώπιζε η Ευρώπη κατά το παρελθόν. Οι τιμές στήριξης της ΕΕ, οι οποίες έχουν μειωθεί σε όλους τους τομείς, είναι πλέον ανάλογες εκείνων στις παγκόσμιες αγορές. Η ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής γεωργίας ενισχύεται σε τομείς-κλειδιά, παρά τη μείωση του μεριδίου που κατέχει η ΕΕ στις περισσότερες αγορές βασικών προϊόντων. Η ΕΕ είναι ήδη ο μεγαλύτερος εξαγωγέας γεωργικών προϊόντων, κυρίως υψηλής αξίας. Αποτελεί όμως επίσης τον μεγαλύτερο εισαγωγέα γεωργικών προϊόντων και, με μεγάλη διαφορά, τη μεγαλύτερη αγορά για τις αναπτυσσόμενες χώρες.

Επιπλέον, η ΚΑΠ συμβάλλει όλο και σε μεγαλύτερο βαθμό στην πρόληψη των κινδύνων υποβάθμισης του περιβάλλοντος και στην εξασφάλιση πολλών από τα δημόσια αγαθά που αναμένουν οι κοινωνίες μας. Η στήριξη των παραγωγών υπόκειται πλέον στην τήρηση προτύπων για το περιβάλλον, για την ασφάλεια και την ποιότητα των τροφίμων και για την καλή μεταχείριση των ζώων.

Τέλος, η ενίσχυση της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη προάγει την προστασία του περιβάλλοντος και των αγροτικών τοπίων και αποτελεί πηγή ανάπτυξης, δημιουργίας θέσεων απασχόλησης και καινοτομίας στις αγροτικές περιοχές. Παρόλο που όλο και μεγαλύτερος αριθμός αγροτικών περιοχών της ΕΕ θα επηρεάζονται από παράγοντες που δεν σχετίζονται με τη γεωργία, οι περιοχές που είναι απομακρυσμένες, ερημωμένες ή εξαρτώμενες σε μεγάλο βαθμό από τη γεωργία θα αντιμετωπίσουν ιδιαίτερες προκλήσεις όσον αφορά την οικονομική και κοινωνική τους βιωσιμότητα. Συνεπώς, ο ρόλος του αγροδιατροφικού τομέα, ο οποίος ακόμη

αντιπροσωπεύει πάνω από το 4% του συνολικού ΑΕγχΠ και το 8% του συνόλου της απασχόλησης, εξακολουθεί να έχει ζωτική σημασία σε πολλές αγροτικές περιοχές.

1.2. Περαιτέρω βελτιώσεις προς συζήτηση στο πλαίσιο του Check up

Από τα ανωτέρω φαίνεται ότι η σημερινή ΚΑΠ διαφέρει ουσιαστικά από εκείνη του παρελθόντος παρά τη συχνή παράδοξη απόκλιση μεταξύ των αποτελεσμάτων της μεταρρύθμισής της και ορισμένων αντιλήψεων που έχουν διαμορφωθεί σχετικά με αυτήν (οι περισσότερες από αυτές συνδέονται με την προ της μεταρρύθμισης περίοδο). Ωστόσο, για να συνεχίσει η ΚΑΠ να αποτελεί πολιτική του παρόντος και του μέλλοντος, πρέπει να είναι σε θέση να αξιολογήσει τα μέσα που έχει στη διάθεσή της, να δοκιμάσει κατά πόσο λειτουργούν όπως πρέπει, να προσδιορίσει τις οιοδήποτε απαιτούμενες προσαρμογές για την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί και να είναι σε θέση να προσαρμοστεί σε νέες προκλήσεις.

Ότι θα πρέπει να γίνουν και άλλα βήματα προς την κατεύθυνση αυτή είναι αναπόφευκτο: σε ένα ταχέως μεταβαλλόμενο περιβάλλον, κάθε πολιτική που παραμένει αμετάβλητη είναι καταδικασμένη. Η ΚΑΠ έχει αποδείξει ότι η γεωργία της ΕΕ μπορεί να προβεί με επιτυχία στις απαιτούμενες αλλαγές αλλά χρειάζεται να δοθεί στους γεωργούς ο απαιτούμενος χρόνος για να προσαρμοστούν στο πλαίσιο μιας προβλέψιμης πολιτικής.

Η μεταρρύθμιση του 2003 αποτέλεσε το πρώτο βήμα για την προσαρμογή της ΚΑΠ στον 21^{ο} αιώνα. Δεν ήταν δυνατόν να επιτευχθεί ομόφωνη συμφωνία επί όλων των στοιχείων που συνέθεταν τη μεταρρύθμιση του 2003. Για τον λόγο αυτό, είχαν ήδη προβλεφθεί ρήτρες αναθεώρησης στην τελική συμφωνία, όπως εξάλλου και στις μεταρρυθμίσεις που έγιναν μετά το 2003.

Οι εν λόγω ρήτρες αναθεώρησης παρέχουν τη δυνατότητα περαιτέρω προσαρμογών βάσει των εξελίξεων στην αγορά ή άλλων στοιχείων, χωρίς να υποδηλώνουν μία ριζική μεταρρύθμιση. Τα θέματα που καλύπτουν έχουν συγκεντρωθεί, στο πλαίσιο της παρούσας ανακοίνωσης, υπό τον όρο “Check up”. Σκοπός είναι να δοθεί απάντηση σε τρία βασικά ερωτήματα:

- με ποιο τρόπο θα καταστεί το καθεστώς ενιαίας ενίσχυσης αποτελεσματικότερο, ορθολογικότερο και απλούστερο;
- με ποιο τρόπο θα εξασφαλιστεί η καταλληλότητα των μέσων στήριξης της αγοράς, τα οποία είχαν αρχικά προβλεφθεί για μία Κοινότητα έξι κρατών μελών, σε ένα πλαίσιο συνεχώς αυξανόμενης παγκοσμιοποίησης και σε μία Ευρωπαϊκή Ένωση που αριθμεί ήδη είκοσι εφτά κράτη μέλη;
- με ποιο τρόπο θα αντιμετωπιστούν οι νέες προκλήσεις, όπως οι κλιματικές αλλαγές, η όλο και μεγαλύτερη χρήση βιοκαυσίμων και η διαχείριση των υδάτων, ή οι ήδη υφιστάμενες όπως η διατήρηση της βιοποικιλότητας, με την προσαρμογή στους νέους κινδύνους και τις νέες δυνατότητες;

2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ

2.1. Απλοποίηση του καθεστώτος ενιαίας ενίσχυσης

Ενώ τα νέα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόσουν το απλοποιημένο καθεστώς ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης (ΚΕΣΕ) μέχρι τα τέλη του 2010 (για την Βουλγαρία και την

Ρουμανία μέχρι τα τέλη του 2011), τα κράτη μέλη της ΕΕ-15 όφειλαν να εφαρμόσουν το ΚΕΕ μέχρι το 2007.

Για τον σκοπό αυτό θα μπορούσαν να εφαρμόσουν ένα ιστορικό μοντέλο (δικαιώματα ενίσχυσης βασιζόμενα σε ατομικά ποσά αναφοράς), ένα περιφερειακό μοντέλο (δικαιώματα βασιζόμενα σε περιφερειακά ποσά αναφοράς) ή ακόμη ένα συνδυασμό των δύο.

Τα κράτη μέλη είχαν τη δυνατότητα να διατηρήσουν ορισμένες ειδικές άμεσες ενισχύσεις σχετιζόμενες με την παραγωγή (στήριξη που συνδέεται εν μέρει με την παραγωγή) όταν έκριναν ότι οι ενισχύσεις αυτές ήταν απαραίτητες για τη διατήρηση ενός ελάχιστου επιπέδου παραγωγικής δραστηριότητας ή διότι παρουσίαζαν πλεονεκτήματα για το περιβάλλον. Τα κράτη μέλη είχαν επίσης τη δυνατότητα να διατηρήσουν έως και 10% των ανώτατων εθνικών ορίων για τη στήριξη γεωργικών δραστηριοτήτων με μεγάλη σημασία για το περιβάλλον ή για τη βελτίωση της ποιότητας και της εμπορίας των γεωργικών προϊόντων ('αρθρο 69 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1782/2003 του Συμβουλίου).

Τόσο η ιστορική όσο και η περιφερειακή προσέγγιση της αποσύνδεσης επιτρέπουν στους γεωργούς να αποφασίσουν το είδος της παραγωγής τους χωρίς να επηρεάζονται στις επιλογές τους από την παροχή στήριξης που συνδέεται με την παραγωγή. Ωστόσο, το ατομικό επίπεδο στήριξης και στις δύο αυτές προσεγγίσεις, αν και σε διαφορετικό βαθμό, εξακολουθεί να βασίζεται στα επίπεδα παραγωγής του παρελθόντος. Με την πάροδο του χρόνου, θα είναι όλο και δυσκολότερο να δικαιολογηθούν οι διαφορές μεταξύ γεωργών όσον αφορά την παρεχόμενη στήριξη, ιδίως στην περίπτωση του ιστορικού μοντέλου. Κρίνεται συνεπώς σκόπιμο να επιτραπεί στα κράτη μέλη να προσαρμόσουν το μοντέλο που έχουν επιλέξει, βάσει ενός συστήματος επέκτασης των κατ' αποκοπή ενισχύσεων κατά τη διάρκεια της περιόδου 2009–2013. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει επίσης να εξεταστεί αν θα πρέπει να επιτραπεί στα κράτη μέλη που εφαρμόζουν επί του παρόντος το ΚΕΣΕ, να συνεχίσουν την εφαρμογή του μέχρι το 2013.

Επιπλέον, δεδομένου ότι εν τω μεταξύ έχουν υπαχθεί περισσότεροι τομείς στο ΚΕΕ και λαμβανομένης υπόψη της πείρας που έχει αποκτηθεί κατά την εφαρμογή του καθεστώτος, διάφορες αποφάσεις και ορισμένοι κανόνες εφαρμογής αποδεικνύονται αδικαιολόγητα ανελαστικοί και πολύπλοκοι.

Το Check up αποτελεί την κατάλληλη ευκαιρία για να προταθούν προσαρμογές οι οποίες, χωρίς να μεταβάλλουν τη βασική δομή του συστήματος, βελτιώνουν και απλοποιούν την εφαρμογή του.

2.2. Καλύτερη οριοθέτηση του πεδίου εφαρμογής της πολλαπλής συμμόρφωσης

Το σύστημα πολλαπλής συμμόρφωσης, στο πλαίσιο του οποίου μειώνονται οι ενισχύσεις στους γεωργούς οι οποίοι δεν τηρούν τα κοινοτικά πρότυπα που διέπουν τις γεωργικές δραστηριότητες, είναι και θα παραμείνει βασικό στοιχείο της ΚΑΠ. Όμως, η μέχρι σήμερα εμπειρία φανερώνει καθαρά ότι επιβάλλεται η απλοποίησή του.

Η διαδικασία αυτή έχει ήδη ξεκινήσει βάσει των πρόσφατων συμπερασμάτων του Συμβουλίου, στο πλαίσιο των οποίων εγκρίθηκε η έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την πολλαπλή συμμόρφωση, η οποία δημοσιεύθηκε τον Μάρτιο 2007. Οι προτάσεις που αποβλέπουν στη βελτίωση των ελέγχων και των κυρώσεων που προβλέπονται στο πλαίσιο του καθεστώτος έχουν ήδη αποτελέσει αντικείμενο της κατάλληλης νομοθετικής διαδικασίας και προβλέπεται ότι θα τεθούν σε ισχύ το 2008/2009.

Εξάλλου, οι εργασίες που διεξάγονται επί του παρόντος σχετικά με άλλες πτυχές της απλοποίησης του καθεστώτος πολλαπλής συμμόρφωσης θα τροφοδοτήσουν τις συζητήσεις που διεξάγονται στο πλαίσιο του "Check up".

Ωστόσο, η έκθεση της Επιτροπής δεν αφορούσε άμεσα το πεδίο εφαρμογής της πολλαπλής συμμόρφωσης. Για να εξακολουθήσει να αποτελεί κατάλληλο εργαλείο, η πολλαπλή συμμόρφωση πρέπει να αντικατοπτρίζει τα αιτήματα της κοινωνίας και να αποβλέπει, ανεξαρτήτως απαιτήσεων, στην επίτευξη της κατάλληλης ισορροπίας μεταξύ κόστους και ωφέλειας. Για να συμβάλει η πολλαπλή συμμόρφωση αποτελεσματικότερα στην προώθηση μιας βιώσιμης γεωργίας, είναι απαραίτητο να εξασφαλιστεί η κατάλληλη στόχευση των κανονιστικών απαιτήσεων διαχείρισης και των καλών γεωργικών και περιβαλλοντικών συνθηκών.

Σύμφωνα με την εντολή του Συμβουλίου και λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης απλοποίησης, το "Check up" θα αφορά το πεδίο εφαρμογής της πολλαπλής συμμόρφωσης στους ακόλουθους τομείς:

- οριοθέτηση των κανονιστικών απαιτήσεων διαχείρισης με αποκλεισμό των διατάξεων που δεν συμβάλλουν άμεσα στην επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων στο πλαίσιο του συστήματος της πολλαπλής συμμόρφωσης·
- εξέταση, και όπου κρίνεται απαραίτητο τροποποίηση, των υφιστάμενων κανονιστικών απαιτήσεων διαχείρισης και των καλών γεωργικών και περιβαλλοντικών συνθηκών, ώστε να επιτευχθούν καλύτερα οι στόχοι της πολλαπλής συμμόρφωσης.

2.3. Εν μέρει συνδεδεμένη ενίσχυση

Η έκταση των τελευταίων μεταρρυθμίσεων καθιστά τις εν μέρει συνδεδεμένες ενισχύσεις όλο και λιγότερο κατάλληλες από την άποψη των παραγωγών, δεδομένου ότι περισσότεροι τομείς έχουν υπαχθεί στο ΚΕΕ. Η πλήρης αποσύνδεση επιτρέπει στους παραγωγούς να διατηρήσουν, ή και να βελτιώσουν, την κατάστασή τους χάρη στην ευελιξία που τους προσφέρει όσον αφορά την παραγωγή. Εξάλλου, αποφεύγονται η πολυπλοκότητα και τα διοικητικά έξοδα που συνεπάγεται η παράλληλη λειτουργία δύο συστημάτων. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα στον τομέα των αροτραίων καλλιεργειών.

Ωστόσο, οι εν μέρει συνδεδεμένες ενισχύσεις ενδέχεται να παρουσιάζουν ακόμη κάποιο ενδιαφέρον, τουλάχιστον επί του παρόντος, σε ορισμένες περιοχές στις οποίες το επίπεδο παραγωγής είναι γενικά χαμηλό, αλλά παρουσιάζει ιδιαίτερη σημασία από οικονομική ή περιβαλλοντική άποψη (για παράδειγμα, θηλάζουσες αγελάδες στις περιοχές εκτατικής εκτροφής βοοειδών).

Το θέμα της διατήρησης, της έκτασης και της ημερομηνίας λήξης των εν μέρει συνδεδεμένων ενισχύσεων πρέπει να εξετάζεται σε καθαρά περιφερειακό πλαίσιο. Η Επιτροπή προτείνει μία κατά περίπτωση ανάλυση για να προσδιοριστούν οι ενδεχόμενοι κίνδυνοι που συνδέονται με την πλήρη αποσύνδεση καθώς και οι ενδεχόμενες εναλλακτικές λύσεις.

2.4. Ανώτατα και κατώτατα όρια όσον αφορά τα επίπεδα στήριξης

Το θέμα της κατανομής των ενισχύσεων στο πλαίσιο της ΚΑΠ δεν είναι νέο, αλλά επανήλθε πρόσφατα στο προσκήνιο στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για τη διαφάνεια, η οποία προβλέπει τη δημοσίευση της ταυτότητας των δικαιούχων κοινοτικών κονδυλίων. Με την εισαγωγή του ΚΕΕ βελτιώθηκε η διαφάνεια όσον αφορά την κατανομή των ενισχύσεων, με αποτέλεσμα να υπάρξουν νέα αιτήματα για

περιορισμό του ύψους των ενισχύσεων που λαμβάνει μικρός αριθμός κατόχων μεγάλων γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Επιπλέον, με την εφαρμογή του ΚΕΕ έγινε προφανές ότι από τον μεγάλο αριθμό κατόχων γεωργικών εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν μικρά ποσά ενισχύσεων, συχνά κάτω του διοικητικού κόστους που συνεπάγεται η διαχείρισή τους, πολλοί δικαιούχοι δεν είναι πραγματικοί γεωργοί.

Στο πλαίσιο του "Check up" είναι σκόπιμο να εξεταστεί η δυνατότητα εισαγωγής κάποιων περιορισμών όσον αφορά τις ενισχύσεις, τόσο για τα υψηλότερα όσο και για τα χαμηλότερα όρια:

- όσον αφορά το υψηλότερο επίπεδο ενισχύσεων, η Επιτροπή κρίνει ότι για να βρεθεί λύση θα πρέπει να υιοθετηθεί ένα μοντέλο βάσει του οποίου το επίπεδο της στήριξης μειώνεται βαθμηδόν καθώς αυξάνεται το συνολικό ποσό των ενισχύσεων που καταβάλλονται στον κάτοχο μιας γεωργικής εκμετάλλευσης, χωρίς όμως να παύσει να χορηγείται κάποια ενίσχυση ακόμη και στο υψηλό επίπεδο συνολικών ενισχύσεων[1]. Κατά την επιβολή των ορίων αυτών θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη διαφύλαξης της οικονομικής βιωσιμότητας των μεγάλων γεωργικών εκμεταλλεύσεων και η αποφυγή καταστρατήγησης των μέτρων αυτών με τον κατακερματισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων
- όσον αφορά τις μικρού ύψους ενισχύσεις, είναι δυνατόν να προβλεφθεί ένα κατώτατο επίπεδο ετήσιων ενισχύσεων ή/και να αυξηθεί η κατώτατη απαιτούμενη έκταση κατά τρόπο που να μην θίγει τους πραγματικούς γεωργούς.

Κατ' αυτό τον τρόπο, τα εξοικονομούμενα ποσά παραμένουν στο ίδιο κράτος μέλος και είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν για την αντιμετώπιση νέων προκλήσεων, ιδίως στο πλαίσιο ενός αναθεωρημένου Άρθρου 69 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1782/2003.

3. ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΣΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

3.1. Ο ρόλος της παρέμβασης στην αγορά και του ελέγχου της προσφοράς

Κατά το παρελθόν, η ανάγκη μεταρρύθμισης των κοινοτικών μηχανισμών παρέμβασης συνδεόταν με την εξέλιξη των παγκόσμιων αγορών και έπρεπε να βρεθεί τρόπος διάθεσης των ενδεχόμενων αποθεμάτων, τουλάχιστον εν μέρει, μέσω εξαγωγών. Η παγκοσμιοποίηση και η διεύρυνση της ΕΕ σε 27 κράτη μέλη επιβάλλει κάποιον προβληματισμό όσον αφορά το μέλλον των μηχανισμών της "παλαιάς ΚΑΠ" που παραμένουν ακόμη σε ισχύ (π.χ. ποσοστώσεις, δημόσια παρέμβαση, στήριξη των τιμών και επιστροφές), λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τις μεσοπρόθεσμες προοπτικές στις αγορές, ιδιαίτερα ευνοϊκές στις αγορές σιτηρών και γάλακτος.

Συνεπώς, πρέπει να προσδιοριστεί ο τρόπος με τον οποίο θα τεθεί σε εφαρμογή ο σωστός μηχανισμός παρέμβασης, δηλ. ένας μηχανισμός που παρόλο που θα συνεχίσει να αποτελεί δίχτυ ασφαλείας, θα μπορεί να λειτουργεί χωρίς να στηρίζεται στις επιδοτούμενες πωλήσεις (στην εσωτερική ή τη διεθνή αγορά). Δεδομένου ότι ο πραγματικός ανταγωνισμός στις γεωργικές αγορές εξακολουθεί να αποτελεί έναν από τους στόχους της ΚΑΠ, η Επιτροπή προτίθεται να εξετάσει αν τα υφιστάμενα μέσα διαχείρισης της προσφοράς εξακολουθούν να εξυπηρετούν την επίτευξη

[1] Για παράδειγμα: οι ενισχύσεις άνω των 100.000 ευρώ μειώνονται κατά 10%, οι ενισχύσεις άνω των 200.000 μειώνονται κατά 25% και οι ενισχύσεις άνω των 300.000 μειώνονται κατά 45%.

κάποιου στόχου ή απλώς περιορίζουν την ικανότητα της ευρωπαϊκής γεωργίας να ανταποκριθεί στα μηνύματα της αγοράς.

Επιπλέον, η Επιτροπή προτίθεται να παρακολουθεί στενά την παρούσα κατάσταση στην αγορά και να εξετάσει κατά πόσον η διαμόρφωση της κατάστασης αυτής αποτελεί βραχυπρόθεσμη συνέπεια των χαμηλών συγκομιδών κατά την περίοδο 2006/07 ή είναι ενδεικτική μακροπρόθεσμων τάσεων που είναι δυνατόν να δημιουργήσουν πίεση στις γεωργικές αγορές και στον εφοδιασμό. Βάσει της ανάλυσης αυτής, η Επιτροπή θα συμπεράνει αν είναι σκόπιμο να προτείνει νέα μέτρα.

3.2. Παρέμβαση στον τομέα των σιτηρών

Σύμφωνα με την εντολή που έλαβε στο πλαίσιο πρόσφατης απόφασης του Συμβουλίου, η Επιτροπή εξετάζει διεξοδικά τον μηχανισμό παρέμβασης στον τομέα των σιτηρών, λαμβάνοντας υπόψη την ανάπτυξη της αγοράς βιοκαυσίμων και τον αντίκτυπο που είναι δυνατόν να έχει η αύξηση της ζήτησης σιτηρών.

Η απόφαση του 2007 για μείωση της παρέμβασης όσον αφορά τον αραβόσιτο ήταν απαραίτητη δεδομένου ότι η παρέμβαση για το εν λόγω προϊόν είχε χρησιμοποιηθεί για την επίτευξη στόχων αντίθετων προς τον αρχικό στόχο που ήταν να λειτουργεί ως δίχτυ ασφαλείας, με ενδεχόμενη συνέπεια τη σχετική απώλεια ανταγωνιστικότητας για την κριθή και ενδεχομένως τον μαλακό σίτο, και τον κίνδυνο αύξησης των δημοσίων αποθεμάτων για τα εν λόγω σιτηρά.

Για τον λόγο αυτό, στο παρόν πλαίσιο, η επέκταση του μοντέλου της μεταρρύθμισης για τον αραβόσιτο στα λοιπά κτηνοτροφικά σιτηρά φαίνεται ότι αποτελεί την καλύτερη λύση. Με τον τρόπο αυτό, η Επιτροπή είναι δυνατό να αντιδράσει σε καταστάσεις κρίσεως, επιτρέποντας παράλληλα στους γεωργούς να προσανατολίσουν την παραγωγή τους με βάση τις τιμές της αγοράς. Η διατήρηση της παρέμβασης για ένα μόνο από τα σιτηρά (σίτο αρτοποιήσιμης ποιότητας) είναι δυνατό να αποτελέσει δίχτυ ασφαλείας, επιτρέποντας στις τιμές των λοιπών σιτηρών να διαμορφώνονται με φυσικό τρόπο.

3.3. Αγρανάπαυση: κατάργηση της διαχείρισης προσφοράς, ενίσχυση των περιβαλλοντικών οφελών

Η αγρανάπαυση υιοθετήθηκε όχι μόνο με στόχο τη μείωση της κοινοτικής παραγωγής σιτηρών σε μία περίοδο που τα αποθέματα ήταν ιδιαίτερα υψηλά, αλλά και για να δοθεί η δυνατότητα στον τομέα των σιτηρών της ΕΕ να προσαρμοστεί στις συνθήκες της παγκόσμιας αγοράς. Ο ρόλος του μηχανισμού αυτού περιορίστηκε σημαντικά λόγω των εξελίξεων στις αγορές και της θέσπισης του ΚΕΕ.

Οι προβλέψεις όσον αφορά τη ζήτηση και την προσφορά σιτηρών, περιλαμβανομένης της ζήτησης που συνδέεται με την επίτευξη του στόχου που έχει θέσει η ΕΕ όσον αφορά τα βιοκαύσιμα, συνηγορεί υπέρ της καλλιέργειας γαιών που επί του παρόντος έχουν αποσυρθεί από την παραγωγή στο πλαίσιο του καθεστώτος υποχρεωτικής αγρανάπαυσης.

Ωστόσο, η οριστική κατάργηση του μηχανισμού αυτού καθιστά αναγκαία τη λήψη μέτρων για τη διαφύλαξη των οφελών που παρουσιάζει ο μηχανισμός αυτός για το περιβάλλον. Μία δυνατότητα θα ήταν να αντικατασταθεί από μέτρα αγροτικής ανάπτυξης προσαρμοσμένα στο τοπικό επίπεδο, δεδομένου ότι οι γεωργοπεριβαλλοντικές συνθήκες διαφέρουν από τη μία περιοχή στην άλλη.

Για να διατηρηθούν και να επαυξηθούν τα εν λόγω οφέλη, θα πρέπει να ενισχυθεί η παρεχόμενη στήριξη στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης για διάφορες μορφές διαχείρισης των γαιών, των υδάτων και των οικοσυστημάτων, φιλικές για το περιβάλλον, όπως η περιβαλλοντική διαχείριση των γαιών υπό το καθεστώς της αγρανάπαυσης, η προστασία των παρόχθιων εκτάσεων, η δάσωση και μέτρα που συνδέονται με την προσαρμογή στις κλιματικές αλλαγές και την πολιτική των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, όπως οι ζώνες βιοποικιλότητας.

3.4. Κατάργηση των γαλακτοκομικών ποσοστώσεων : προετοιμασία μιας "ομαλής προσγείωσης"

Πριν από τα τέλη του 2007, η Επιτροπή θα υποβάλει αναλυτική έκθεση για τις εξελίξεις στις αγορές γαλακτοκομικών προϊόντων. Λαμβανομένων υπόψη των τάσεων που παρατηρούνται από το 2003, μπορούμε ήδη να συναγάγουμε ένα γενικό συμπέρασμα: οι λόγοι ύπαρξης των γαλακτοκομικών ποσοστώσεων στην ΕΕ δεν υφίστανται πλέον.

Ενώ την εποχή εκείνη η Ευρώπη αντιμετώπιζε μια αύξηση της προσφοράς και στασιμότητα της ζήτησης βασικών προϊόντων, σήμερα παρατηρείται, τόσο στην εσωτερική όσο και στη διεθνή αγορά, αύξηση της ζήτησης προϊόντων υψηλής αξίας (ειδικότερα τυριών και νωπών γαλακτοκομικών προϊόντων), υψηλό επίπεδο τιμών και, ως εκ τούτου, υποβάθμιση του ρόλου της παρέμβασης ως διεξόδου για τη διάθεση του βουτύρου και του αποβουτυρωμένου γάλακτος σε σκόνη.

Στο πλαίσιο αυτό, το ερώτημα που τίθεται είναι αν και ποια μέτρα θα πρέπει να ληφθούν, πριν από τη λήξη του καθεστώτος των γαλακτοκομικών ποσοστώσεων στις 31 Μαρτίου 2015, ώστε να διασφαλιστεί η ομαλή μετάβαση σε μία πολιτική περισσότερο προσαρμοσμένη στις ανάγκες της αγοράς, στον τομέα των γαλακτοκομικών προϊόντων.

Σταδιακή κατάργηση

Από την άποψη της αγοράς, η απόφαση που ελήφθη το 2003 να μην αυξηθούν περαιτέρω οι ποσοστώσεις περιόρισε την ικανότητα του τομέα να ανταποκριθεί καλύτερα στις ανάγκες της αγοράς και να αυξήσει την ανταγωνιστικότητά του. Από την άποψη της πολιτικής, το καθεστώς των ποσοστώσεων διεύρυνε το χάσμα μεταξύ του γαλακτοκομικού τομέα και των άλλων, αναμορφωμένων γεωργικών τομέων.

Αν δεν ληφθούν μέτρα μέχρις ότου λήξει το καθεστώς των ποσοστώσεων το 2014/15, οι υψηλές τιμές στο πλαίσιο των ποσοστώσεων θα εμποδίσουν τους αποδοτικότερους γεωργούς να επωφεληθούν από τις νέες ευκαιρίες, ενώ οι λιγότερο αποδοτικοί στις μειονεκτικές και ειδικότερα τις ορεινές περιοχές θα αντιμετωπίσουν μεγάλες δυσχέρειες λόγω της σημαντικής μείωσης των τιμών μετά την απότομη κατάργηση των ποσοστώσεων.

Συνάγεται λοιπόν το συμπέρασμα ότι η βαθμιαία αύξηση των ποσοστώσεων αποτελεί την καταλληλότερη λύση για την προετοιμασία του εδάφους για μια "ομαλή προσγείωση" του τομέα όταν καταργηθούν οι ποσοστώσεις. Το κατάλληλο επίπεδο αύξησης των ποσοστώσεων θα προταθεί βάσει ανάλυσης που ήδη διεξάγεται με σκοπό τον προσδιορισμό τόσο του αντίκτυπου που θα έχει η κατάργησή τους για κάθε κράτος μέλος και κάθε περιφέρεια, αλλά και των απαιτούμενων συνοδευτικών μέτρων (για παράδειγμα, προσαρμογές της παρέμβασης ή της συμπληρωματικής εισφοράς) για να γίνει η διαδικασία αυτή όσο το δυνατόν ομαλότερη.

Μέτρα για τις ορεινές περιοχές

Γενικά, αναμένεται ότι η σταδιακή κατάργηση των γαλακτοκομικών ποσοστώσεων θα οδηγήσει σε αύξηση της παραγωγής, μείωση των τιμών και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας στον τομέα. Ταυτόχρονα, ορισμένες περιοχές και ιδίως, αλλά όχι μόνο, οι ορεινές αναμένεται ότι θα αντιμετωπίσουν δυσκολίες στη διατήρηση ενός ελάχιστου επιπέδου παραγωγής.

Ορισμένα από τα προβλήματα αυτά είναι δυνατόν να αντιμετωπιστούν με μέτρα αγροτικής ανάπτυξης που θα αποβλέπουν στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γαλακτοκομικών προϊόντων. Ωστόσο, δεδομένου ότι οι πολιτικές για την αγροτική ανάπτυξη δεν έχουν ως στόχο τη διατήρηση της παραγωγής, είναι απαραίτητο να βρεθεί άλλη λύση για να μπορέσουν και οι ορεινές περιοχές να "προσγειωθούν ομαλά" μετά την κατάργηση των ποσοστώσεων. Μια δυνατότητα θα ήταν να ληφθούν ειδικά μέτρα στήριξης στο πλαίσιο ενός αναθεωρημένου Άρθρου 69 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1782/2003. Αυτό προϋποθέτει χαλάρωση του ισχύοντος κανόνος σύμφωνα με τον οποίο τα εν λόγω μέτρα εφαρμόζονται μόνο σε τομεακό επίπεδο.

Συνοπτικά, όσον αφορά την κατάργηση των γαλακτοκομικών ποσοστώσεων, θα πρέπει, στο πλαίσιο του "Check up" :

- να προταθούν οι απαιτούμενες αυξήσεις των ποσοστώσεων, ώστε να προετοιμαστεί η "ομαλή προσγείωση" κατά τη λήξη του καθεστώτος, η οποία προβλέπεται για το 2014/15·
- να εντοπιστούν οι ενδεχομένως απαιτούμενες αλλαγές σε άλλα μέσα της πολιτικής στον γαλακτοκομικό τομέα, οι οποίες θα διευκολύνουν τη μετάβαση αυτή·
- να προταθούν μέτρα που θα μπορούσαν να αμβλύνουν τις αναμενόμενες αρνητικές επιπτώσεις σε ορισμένες περιοχές.

3.5. Άλλα μέτρα ελέγχου της προσφοράς

Σε μία σειρά άλλων τομέων, κατά κανόνα μικρού μεγέθους (αποξηραμένων χορτονομών, αμύλου, λίνου και κάνναβης), υπάρχουν επίσης μέτρα για τον έλεγχο της προσφοράς και των ενισχύσεων που συνδέονται με την παραγωγή. Το "Check up" θα περιλαμβάνει διεξοδική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των μέτρων αυτών καθώς και της χρησιμότητάς τους μακροπρόθεσμα.

Θα πρέπει να καταρτιστεί ένας κατάλογος μέτρων και να καθοριστεί το κατάλληλο χρονοδιάγραμμα για την ενσωμάτωση στο ΚΕΕ των συνδεδεμένων με την παραγωγή ενισχύσεων οι οποίες εξακολουθούν να υφίστανται. Θα πρέπει επίσης να εξεταστεί αν, σε ορισμένες περιπτώσεις, είναι αναγκαία η διατήρηση κάποιου επιπέδου στήριξης για τη διατήρηση των πλεονεκτημάτων που προσφέρει η παραγωγή στην τοπική οικονομία, τα οποία δεν είναι δυνατόν να διασφαλιστούν με άλλο τρόπο.

4. ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

4.1. Διαχείριση των κινδύνων

Η αποσυνδεδεμένη στήριξη των παραγωγών, δηλαδή η στήριξη στο πλαίσιο της οποίας το ύψος των ενισχύσεων που χορηγούνται στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις έχει αποσυνδεθεί από την παραγόμενη ποσότητα, επιτρέπει στους γεωργούς να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικότερα τους *προβλέψιμους* κινδύνους, για παράδειγμα

επαναπροσανατολίζοντας την παραγωγή τους από αγορές στις οποίες οι τιμές είναι χαμηλές σε αποδοτικότερες αγορές. Η αποσύνδεση επιτρέπει επίσης στους παραγωγούς να μετριάσουν τους *απρόβλεπτους* κινδύνους.

Ωστόσο, οι μεταβολές στα παραδοσιακά μέσα της αγοράς και η μετάβαση σε ένα καθεστώς άμεσης στήριξης των παραγωγών οδήγησαν σε συζητήσεις όσον αφορά τους διάφορους τρόπους διαχείρισης των κινδύνων, επισημαίνοντας εκείνους που συνδέονται με τις τιμές και με την παραγωγή (π.χ. οι συνδεόμενοι με τις κλιματικές ή υγειονομικές συνθήκες) ως τις δύο κυριότερες πηγές διακυμάνσεων που επηρεάζουν το εισόδημα.

Μετά τις συζητήσεις που διεξήχθησαν στο Συμβούλιο το 2005, η Επιτροπή συνέχισε να εξετάζει το θέμα της διαχείρισης των κινδύνων βασιζόμενη σε εσωτερικές και εξωτερικές αναλύσεις, ενώ στο μεταξύ, μία κοινοτική στήριξη για τη διαχείριση των κινδύνων θεσπίστηκε στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης του τομέα των οπωροκηπευτικών, με την παροχή του δικαιώματος στις οργανώσεις παραγωγών να αποφασίζουν να συμπεριλάβουν μέτρα του είδους αυτού στα προγράμματά τους. Επιπλέον, η πρόταση της Επιτροπής για τη μεταρρύθμιση του αμπελοοινικού τομέα προβλέπει μέτρα διαχείρισης των κινδύνων μέσω των εθνικών κονδυλίων.

Από την ανάλυση της Επιτροπής και τις γνωμοδοτήσεις εμπειρογνωμόνων προκύπτει ωστόσο ότι ο κατάλογος των κινδύνων και το εύρος των κινδύνων αυτών ποικίλλουν και ότι υπάρχει τόση αβεβαιότητα στο στάδιο αυτό, και για όσο καιρό η παρέμβαση θα συνεχίσει να αποτελεί δίχτυ ασφαλείας, που δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση λύσης (βασιζόμενης σε ενιαία προσέγγιση) για το σύνολο της ΕΕ.

Επίσης, πρέπει να ενθαρρυνθούν τα κράτη μέλη να κάνουν χρήση των μέσων αγροτικής ανάπτυξης, διότι ο δεύτερος ακριβώς πυλώνας είναι ο πλέον κατάλληλος για την εξεύρεση στοχευμένων λύσεων. Οι κίνδυνοι που συνδέονται με την αγορά και οι κίνδυνοι που συνδέονται με τις κλιματικές συνθήκες διαφέρουν ανάλογα με το κράτος μέλος, τον τομέα και, ακόμη περισσότερο, την περιοχή και τον τομέα εντός του ιδίου κράτους μέλους. Είναι λοιπόν προτιμότερο να εκτιμήσουν τα κράτη μέλη, οι περιφέρειες ή οι οργανώσεις παραγωγών, μέσω μέτρων του δεύτερου πυλώνα, τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν και τις λύσεις που θεωρούν καταλληλότερες.

Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή κρίνει πως είναι σκόπιμο, στο πλαίσιο του "Check up" :

- να επεκταθεί η χρήση ενός μέρους των πόρων που εξοικονομούνται στο πλαίσιο της διαφοροποίησης για την εφαρμογή μέτρων διαχείρισης των κινδύνων στο πλαίσιο της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη, υπό την προϋπόθεση ότι τα μέτρα αυτά ανταποκρίνονται στα κριτήρια του “πράσινου κουτιού”·
- να εξεταστεί για κάθε περίπτωση ξεχωριστά η ανάγκη λήψης συμπληρωματικών μέτρων στο πλαίσιο των μελλοντικών προσαρμογών των μηχανισμών της αγοράς και να διεξαχθεί, σε μεταγενέστερο στάδιο, μία γενικότερη ανάλυση της διαχείρισης κινδύνων για την περίοδο μετά το 2013.

4.2. Κλιματικές αλλαγές, βιοενέργεια, διαχείριση των υδάτων και βιοποικιλότητα

Τρεις κρίσιμης σημασίας νέες προκλήσεις για την γεωργία της ΕΕ εντοπίζονται στους τομείς των κλιματικών αλλαγών, της βιοενέργειας και της διαχείρισης των υδάτων. Από τις τρεις αυτές προκλήσεις, οι κλιματικές αλλαγές έχουν τη μεγαλύτερη σημασία διότι από αυτές εξαρτώνται οι εξελίξεις στους δύο άλλους τομείς.

Όσον αφορά τον μετριασμό των επιπτώσεων των **κλιματικών αλλαγών**, η ευρωπαϊκή γεωργία έχει συμβάλει σε μεγαλύτερο βαθμό από τους άλλους τομείς στην μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, κυρίως χάρη στην βελτίωση των μεθόδων παραγωγής (δηλ. στην ορθολογικότερη χρήση των λιπασμάτων) καθώς και στην μείωση του αριθμού των βοοειδών. Ωστόσο, στο μέλλον, ο γεωργικός τομέας θα κληθεί να καταβάλει περισσότερες προσπάθειες, στο πλαίσιο της συνολικής στρατηγικής της ΕΕ για τη μείωση των εκπομπών.

Όμως, η γεωργία της ΕΕ είναι επίσης ιδιαίτερα εκτεθειμένη στις κλιματικές αλλαγές. Η αβεβαιότητα που συνδέεται με την τυπολογία των ατμοσφαιρικών κατακρημνισμάτων, τα ακραία καιρικά φαινόμενα, το ύψος της θερμοκρασίας, τις διαθέσιμες ποσότητες ύδατος και τις συνθήκες του εδάφους αποτελεί πηγή πολλών ανησυχιών. Ως εκ τούτου είναι επίσης απαραίτητο να βελτιωθούν τα μέτρα προσαρμογής. Η Πράσινη Βίβλος που εκδόθηκε πρόσφατα σχετικά με την προσαρμογή στις κλιματικές αλλαγές καλεί τον γεωργικό τομέα της ΕΕ να συμβάλει περισσότερο στην άμβλυνση των επιπτώσεων των αλλαγών αυτών.

Ο νέος χάρτης πορείας της ΕΕ για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας έχει θέσει δεσμευτικούς στόχους όσον αφορά το μερίδιο των **βιοκαυσίμων** (10%) και το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (20%) στη συνολική κατανάλωση καυσίμων και ενέργειας μέχρι το 2020. Οι στόχοι αυτοί συνδέονται στενά με τους στόχους που έχουν τεθεί όσον αφορά τον μετριασμό των κλιματικών αλλαγών και αναμένεται ότι θα έχουν σημαντικό αντίκτυπο στη γεωργία της ΕΕ. Παράλληλα, κύριος στόχος της ευρωπαϊκής γεωργίας θα συνεχίσει να είναι η παραγωγή τροφίμων και ζωοτροφών.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί στην ανακοίνωση της Επιτροπής του Ιουνίου 2007 για τη λειψυδρία και την ξηρασία, το "Check up" παρέχει την ευκαιρία να εξεταστεί ο τρόπος με τον οποίο είναι δυνατόν να ενσωματωθούν καλύτερα στην ΚΑΠ τα θέματα που συνδέονται με τη διαχείριση των υδάτων. Έχει πρωταρχική σημασία για τη γεωργία της ΕΕ να υιοθετήσει μια αειφόρο **διαχείριση των υδάτων**, αλλιώς θα αυξηθεί αισθητά η πίεση τόσο όσον αφορά την ποσότητα όσο και την ποιότητα των διαθέσιμων υδάτων για τη γεωργία.

Επίσης, πολύ μεγάλη πρόκληση εξακολουθεί να αποτελεί η ανάσχεση της απώλειας **βιοποικιλότητας** η οποία εντείνεται από τις κλιματικές αλλαγές και τη ζήτηση ύδατος. Τα κράτη μέλη έχουν αναλάβει τη δέσμευση να θέσουν τέρμα στη μείωση της βιοποικιλότητας μέχρι το 2010, αλλά είναι μάλλον απίθανο να επιτευχθεί ο στόχος αυτός. Συνεπώς, η γεωργία έχει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην προστασία της βιοποικιλότητας.

Το "Check up" προσφέρει πολλές δυνατότητες αντιμετώπισης των προκλήσεων αυτών :

- με την ενίσχυση των υφιστάμενων μέτρων αγροτικής ανάπτυξης είναι δυνατόν να διευκολυνθεί ο μετριασμός των κλιματικών αλλαγών και η προσαρμογή σε αυτές, η καλύτερη διαχείριση των υδάτων και η παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών στον τομέα των βιοκαυσίμων και η προστασία της βιοποικιλότητας·
- η πολλαπλή συμμόρφωση είναι επίσης δυνατό να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων όσον αφορά τις κλιματικές αλλαγές ή τη βελτίωση της διαχείρισης των υδάτων, είτε στο πλαίσιο υποχρεωτικών απαιτήσεων διαχείρισης είτε στο πλαίσιο των καλών γεωργικών και περιβαλλοντικών συνθηκών·

- η έρευνα και η καινοτομία είναι κρίσιμης σημασίας για την αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων που αφορούν το περιβάλλον και την παραγωγικότητα, περιλαμβανομένων των βιοκαυσίμων δεύτερης γενιάς. Επιπλέον, θα πρέπει να ενισχυθούν οι πρωτοβουλίες για την ανάπτυξη των εν λόγω βιοκαυσίμων στο πλαίσιο των μέτρων αγροτικής ανάπτυξης·
- θα πρέπει επίσης να εξεταστεί κατά πόσον το παρόν καθεστώς στήριξης των ενεργειακών καλλιεργειών παραμένει αποτελεσματικό από την άποψη του κόστους, λαμβανομένων υπόψη των νέων πρωτοβουλιών για την παραγωγή βιομάζας (υποχρεωτικοί ενεργειακοί στόχοι και υψηλές τιμές).

4.3. Ενίσχυση του δεύτερου πυλώνα

Οι νέες προκλήσεις που συνδέονται με θέματα που εξετάζονται στην παρούσα ανακοίνωση καθιστούν αναγκαία την ενίσχυση του δεύτερου πυλώνα, ιδίως υπό το φως των περιορισμών στους οποίους υπόκεινται επί του παρόντος τα κράτη μέλη λόγω της περικοπής της αναμενόμενης στήριξής τους για έργα αγροτικής ανάπτυξης, μετά την απόφαση που ελήφθη το 2005 για τις δημοσιονομικές προοπτικές. Η ενίσχυση αυτή είναι επίσης αναγκαία για την ενίσχυση των προσπαθειών στον τομέα της καινοτομίας ώστε να αντιμετωπιστούν οι νέες προκλήσεις που αφορούν την παραγωγικότητα και το περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένων των βιοκαυσίμων δεύτερης γενιάς.

Δεδομένου ότι ο προϋπολογισμός της ΚΑΠ έχει καθοριστεί μέχρι το 2013, η ενίσχυση των μέσων που διατίθενται για την αγροτική ανάπτυξη μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσω της συγχρηματοδότησης, με την αύξηση της υποχρεωτικής διαφοροποίησης. Η σχετική απόφαση, η οποία θα επηρεάσει με την πάροδο του χρόνου όλα τα κράτη μέλη όταν φθάσουν στο επίπεδο του 100% της κοινοτικής στήριξης, πρέπει να είναι σύμφωνη με τη σημερινή κατανομή των ποσών της διαφοροποίησης στα κράτη μέλη και με τους ισχύοντες κανόνες. Για τον σκοπό αυτό, θα μπορούσε να προβλεφθεί :

- αύξηση κατά 2% ετησίως της υφιστάμενης υποχρεωτικής διαφοροποίησης, για τα δημοσιονομικά έτη 2010–2013·
- ανάλυση των καταλληλότερων τρόπων συνεκτίμησης της ενδεχόμενης υποχρεωτικής διαφοροποίησης στην ΕΕ-10, τηρώντας τη σημερινή κατανομή των κονδυλίων για την αγροτική ανάπτυξη μεταξύ των κρατών μελών.

5. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η παρούσα ανακοίνωση στηρίζεται στη δημοσιονομική αρχή σύμφωνα με την οποία δεν θα υπάρξει πρόσθετη χρηματοδότηση από την ΕΕ για τον πρώτο και τον δεύτερο πυλώνα της ΚΑΠ κατά την περίοδο 2007–2013.

Στο πλαίσιο αυτό, το ανώτατο όριο δαπανών θα μειώνεται σε σταθερές τιμές. Τούτο σημαίνει ότι η δημοσιονομική πειθαρχία είναι δυνατό να εφαρμοστεί κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου στους γεωργούς, αν και σε μικρότερο βαθμό απ' ό,τι είχε αρχικά προβλεφθεί, αν οι τρέχουσες τιμές αγοράς παραμείνουν στα σημερινά υψηλά επίπεδα.

Στην κατωτέρω γραφική παράσταση, φαίνεται ότι το καθαρό ανώτατο όριο για τις δαπάνες στο πλαίσιο του πρώτου πυλώνα μειώνεται σε σταθερές τιμές 2004 και ότι η ΕΕ-12 θα απαιτήσει σταθερή αύξηση των ποσών για άμεσες ενισχύσεις σύμφωνα με τις συνθήκες προσχώρησης.

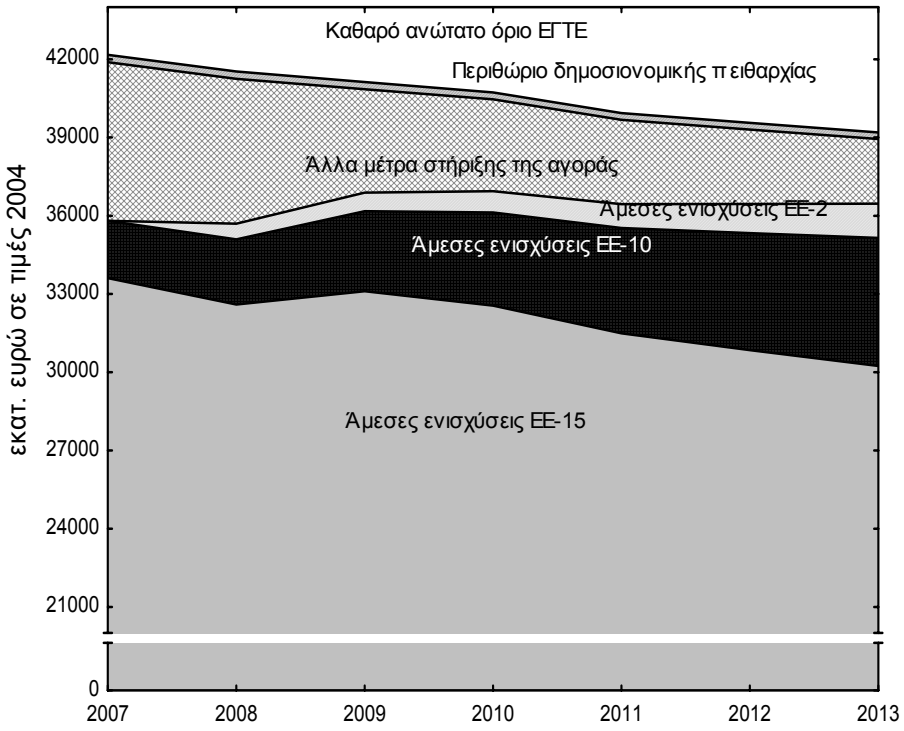

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Κατά το 2007 και το 2008, η Επιτροπή θα αναπτύξει την προσέγγισή της όσον αφορά τη δημοσιονομική επανεξέταση 2008/2009, όπως προβλέπεται στην ανακοίνωσή της με τίτλο "Μεταρρύθμιση του προϋπολογισμού σε μια Ευρώπη που αλλάζει". Το "Check up" αποτελεί προπαρασκευαστική δράση στο πλαίσιο αυτό, με την επιφύλαξη των αποτελεσμάτων της επανεξέτασης αυτής. Πρόκειται για μία προσαρμογή των μεταρρυθμίσεων του 2003 και την συμβολή στις συζητήσεις για τις μελλοντικές προτεραιότητες του τομέα της γεωργίας.

Στην παρούσα ανακοίνωση με τίτλο "Προετοιμασία για το "Check up" της μεταρρύθμισης της ΚΑΠ" η Επιτροπή εκθέτει σε γενικές γραμμές τις προσαρμογές διαφόρων στοιχείων της ΚΓΠ. Οι προσαρμογές αυτές δεν αποτελούν ουσιαστική μεταρρύθμιση αλλά περισσότερο ένα μέσο που θα επιτρέψει στη γεωργία της ΕΕ να προσαρμοστεί καλύτερα σε ένα συνεχώς εξελισσόμενο περιβάλλον. Βάσει των συμπερασμάτων του δημοσίου διαλόγου με τα ενδιαφερόμενα μέρη και της διεξαγόμενης εκτίμησης αντικτύπου, η Επιτροπή θα υποβάλει τις ενδεδειγμένες προτάσεις την άνοιξη του 2008.

Για να προαχθεί ο διάλογος αυτός, η Επιτροπή προτίθεται να διοργανώσει δύο σεμινάρια με τα ενδιαφερόμενα μέρη[2] τα οποία θα προσφέρουν την ευκαιρία να ξεκινήσει μία δημόσια διαβούλευση σχετικά με την ανακοίνωση.

[2] 6 Δεκεμβρίου 2007 και 11 Ιανουαρίου 2008.